

A koronázási eskü helyszíne (1625) – Várkerület, a Mária-oszlop környéke

110. Várkerület, a Mária-oszlop környéke

a külvárosban tartották. Mivel a koronázásokon a régi hagyományok betartására a magyar politikai elit mindig gondosan ügyelt, így e két eseményt 1625 decemberében Sopronban is a városon kívül szervezték meg.

A szemtanú pápai és velencei követ beszámolója, valamint a koronázáson ugyancsak részt vevő jogtudós Aszalay István naplója szerint az uralkodó koronázási esküjét a külvárosi vagy külső piactéren tette le. Ez a város Előkapujának előterében, a pellengértől északra, a mai Várkerületen feküdt, valahol a mai Mária-oszlop közelében. Ide a koronázási menet a ferences templomtól a városkapun ke-

A koronázási jelvények Sopron belvárosát csupán III. Ferdinánd koronázása alkalmával hagyták el. Míg ugyanis a királyné-koronázás kizárólag egyházi ceremónia keretében a koronázótemplomban zajlott, a királykoronázásoknak hagyományosan volt egy világi része is, amely a külföldi és hazai szemtanúk körében mindig nagy figyelmet kapott. Ennek egyes elemeire a koronázóvároson kívül került sor.

Miként erről már szóltunk, a világi ceremónia négy részből állt: aransarkantyús lovagok avatása, királyi eskütétel, négy kardvágás, majd a sokat emlegetett koronázási lakoma. Ezek közül az esküt és a kardvágást mind a középkori Székesfehérvárott, mind a kora újkori Pozsonyban mindig

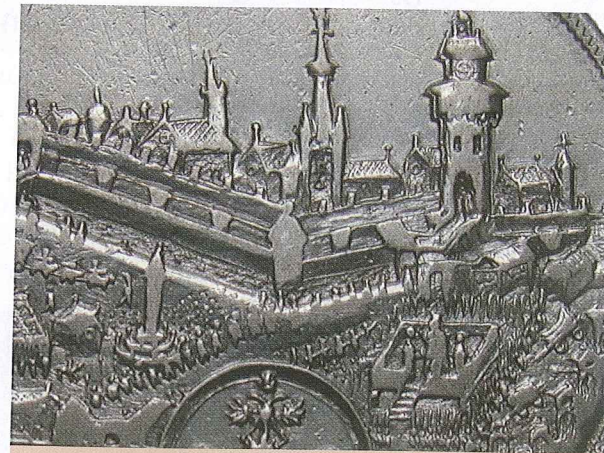

111. Koronázási zsetonokat szórnak a nép közé I. József 1687. évi pozsonyi koronázásán

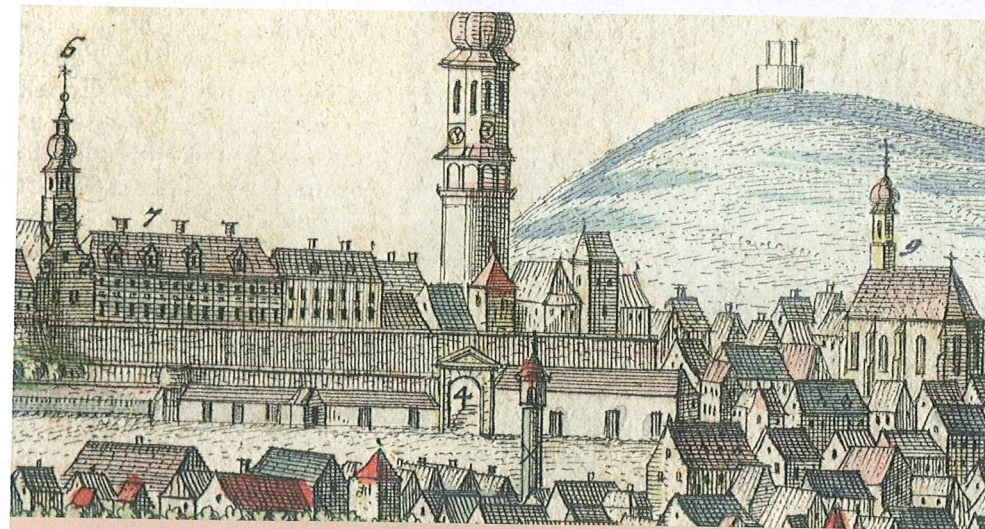
resztül vonult ki, miként ezt egy német nyelvű röplap is megerősíti. A fehérvári és pozsonyi szokásoknak megfelelően az utat maga az uralkodó lovon tette meg, fején a magyar koronával, s követték őt magyar nagyurak kezében az említett koronázási zászlók is. Útközben koronázási zsetonokat szórtak a nép közé.

Az eskühelyszínen a korábbi pozsonyi szokásoknak megfelelően 1625. december 8-án késő délelőtt III. Ferdinánd két ujját magasba emelve tett fogadalmat a Pázmány Péter esztergomi érsek által felolvasott szöveget ismételve. Az új uralkodó a magyar rendek kiváltságainak és a II. András király (1205–1235) által kibocsátott Aranybullában (1222) foglaltaknak a betartására esküdött fel. A Szent Korona közben mindvégig a fején díszelgett, maga a koronázási palástot, alatta a Sustermans-portrén látható magyaros öltözetet (lásd a 71. képen), derekán pedig a koronázási kardot viselte.

Mindez egy fából épített, vörös és zöld posztóval díszített, négyszögletű emelvényen történt, amelyre lépcsőzetes feljáró vezetett fel – miként ez a koronázás emlékére készült több emlékérmén látható. A magyar uralkodók koronázási esküjének eddigi ismereteink szerint ez a legkorábbi képi ábrázolása. Az eseményt követően az értékes posztót a helyszínt biztosító katonaság tagjai szerezték meg, darabokra tépve azt.

112. Az uralkodói eskü helyszíne III. Ferdinánd koronázási emlékérmén

113. Az Előkapu környéke a pellengérral 1740 körül